

Література:

1. Про судоустрій України : Закон України від 07.02.2002 року № 3018-III. Втратив чинність. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. N 27-28. Ст.180.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо утворення військових судів та окремих організаційних питань) : Проект закону України від 06.04.2015 року № 2557. URL: <http://surl.li/ewets>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-4>

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД

Дармін М. О.

*аспірант ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

Наукові публікації з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини можна класифікувати у залежності від спеціалізації їх авторів, на:

- публікації фахівців з міжнародного права;
- публікації фахівців з національного права.

Цьому поділу можна адресувати зауваження, що існують праці, у яких їхні автори торкаються питань співвідношення (взаємозв'язку, взаємного впливу) міжнародного та національного права. Однак, по-перше, такі праці є поодинокими, та, по-друге, їх можна класифікувати у залежності від спеціалізації автора. Наприклад, статтю професора Козюбри на тему «Співвідношення національних і міжнародних правових систем» доцільно віднести до числа публікацій фахівців з національного права, так само як і статтю професора Шаповала на тему «Конституція і міжнародне право: до питання про взаємозв'язок і взаємовплив».

Публікації фахівців з національного права з питання виконання рішень ЄСПЛ представлені переважно роботами спеціалістів – конституціоналістів та адміністративістів.

Щодо напрацювань конституціоналістів, можна зробити такий проміжний висновок. В українських фахових часописах є поодинокі статті з цього питання. Інколи автори навіть не «виносять» посилання на ЄСПЛ до назви – але аналізують питання, пов'язані з виконанням

його рішень. Також, питання виконання рішень ЄСПЛ часто аналізується в межах монографічних досліджень більш загального характеру – наприклад, у роботах Л.М. Дешко «Конституційне право на звернення до міжнародних судових установ та міжнародних організацій: порівняльно-правове дослідження», І.Ю. Дір «Захист громадянських прав людини в Україні у рамках Ради Європи» тощо.

Варто звернути увагу на те, що конституційно-правові дослідження у частині проблематики виконання рішень ЄСПЛ мають загальний (а не галузевий характер). Так само загальний характер мають і адміністративно-правові монографічні дослідження. Дослідження фахівців з конституційного права, з адміністративного права проводяться у межах відповідних спеціальностей, – але, висновки, пропозиції та рекомендації авторів мають не галузевий характер, а спрямовані на підвищення ефективності виконання рішень ЄСПЛ у цілому (а не лише конституційно-правового та адміністративно-правового характеру).

Окрему увагу у контексті аналізованого питання виконання рішень ЄСПЛ в Україні варто приділити монографічному дослідженню фахівця з адміністративного права О.Ю. Кайдаш, авторству якої належить дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему «Адміністративно-правове забезпечення реалізації рішень Європейського Суду з прав людини в Україні», та супутні публікації. Авторка наголошує, що «правовідносини, які виникають у зв'язку з виконання рішень Європейського суду з прав людини, слід визначити як адміністративно-процесуальні» [1, с. 64], та формулює низку висновків та пропозицій на підставі свого дослідження.

По-перше, вона запропонувала визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення реалізації рішень Європейського Суду з прав людини в Україні». Тут можна висловити два основних зауваження:

– по-перше, незрозуміло, які саме переваги появи цього поняття в українському науковому тезаурусі юридичної науки;

– по-друге, настільки важлива справа, як забезпечення реалізації рішень Європейського Суду з прав людини в Україні, навряд чи може звужуватися до адміністративно-правового виміру. Хоча дисертаційне дослідження, відповідно до діючих у період його написання нормативних вимог, мало бути виконано за конкретною спеціальністю (в аналізованому випадку було обрано спеціальність 12.00.07), навряд чи в межах лише адміністративно-правової науки можна (і слід!) вирішувати аналізоване авторкою питання. Забезпечення реалізації

рішень Європейського Суду з прав людини в Україні має бути єдиним, а не галузевим.

Ще одним недоліком дослідження є те, що авторка уважала новизною свого дослідження тезу: «способами реалізації рішень ЄСПЛ в Україні є виконання та застосування» [2, с. 8]. Однак, це є нічим іншим, як констатацією очевидного факту.

До числа недоліків належить і те, що О.Ю. Кайдаш серед суб'єктів виконання цих рішень називає лише центральні органи публічної влади (підрозділ 2.2) [2, с. 10]. Це не відповідає найновішим тенденціям в аналізованій сфері, зокрема, щодо якомога більш широкого залучення місцевих органів публічної влади до забезпечення реалізації рішень Європейського Суду з прав людини.

Перспективи подальших творчих розвідок у цьому напрямі полягають у тому, щоб адаптувати ці класифікаційні пропозиції і до інших питань, пов'язаних з ЄСПЛ зокрема та рішеннями міжнародних судових установ у цілому.

Література:

1. Кайдаш О. Ю., Матях А. С. Адміністративні процедури виконання рішень європейського суду з прав людини в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. Випуск 52. Том 2. С. 63–68.

2. Кайдаш О. Ю. Адміністративно-правове забезпечення реалізації рішень Європейського Суду з прав людини в Україні : автореф. дис. ... канд.юрид.наук. Ірпінь, 2016. 21 с.